

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 488/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť F. M., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 58 C 148/2010 a jeho rozsudkom z 21. apríla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť F. M. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júla 2012 doručená sťažnosť F. M., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 58 C 148/2010 a jeho rozsudkom z 21. apríla 2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 58 C 148/2010 sa sťažovateľka žalobou domáhala určenia, že je dedičkou po poručiteľovi B. M. (ďalej len „poručiteľ“), a to ako dedička v tretej dedičskej triede, pretože podľa jej tvrdenia bola osobou, ktorá mala najmenej po dobu jedného roka žiť s poručiteľom v spoločnej domácnosti, pričom svoj nárok sťažovateľka odôvodňovala tým, že sa o poručiteľa „*celé roky*“ starala, a aj keď bol umiestnený v domove dôchodcov, spoločne „... *sa navštevovali a hospodárili*“. Podľa sťažovateľky okresný súd napádaným rozsudkom, ktorým 21. apríla 2011 jej žalobu zamietol, vec nesprávne právne posúdil, tiež nevykonal ňou navrhované dôkazy (vypočutie navrhovaných svedkov, pozn.), a napokon sťažovateľka namieta aj to, že okresný súd počas prerokovania veci nesprávne procesne postupoval (rozsudok nevyhlásil v jej prítomnosti, pozn.). Týmto postupom jej okresný súd odňal možnosť konať pred súdom, a to aj tým, že podľa sťažovateľky nepostúpil jej odvolanie proti napádanému rozsudku odvolaciemu súdu.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného tiež uviedla:

„Prvostupňový súd nevyužil možnosť postupu podľa § 210a O. s. p. a toto odvolanie nepredložil odvolaciemu súdu na prejednanie a rozhodnutie, zdôvodňujem moje odvolanie tým, že vzhľadom na doplnenie mojich podaní týmto odvolaním mám za, to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a postupom súdu mi bola odňatá možnosť konať pred súdom. Preto som doporučila, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Mnou navrhnuté dôkazy neboli vykonané. Vynesený rozsudok bol za mojej neprítomnosti.“

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľka domáhala, aby ústavný súd vyhovel jej sťažnosti, aby zrušil napádaný rozsudok okresného súdu sp. zn. 58 C 148/2010 z 21. apríla 2011 a aby určil, že sťažovateľka najmenej po dobu jedného roka ku dňu smrti poručiteľa žila s ním v spoločnej domácnosti „... *a z tohoto dôvodu sa starala o spoločnú domácnosť*“.

Súčasne sa sťažovateľka domáhala, aby jej z dôvodu jej nepriaznivej finančnej situácie bol v konaní pred ústavným súdom ustanovený právny zástupca.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom okresného súdu sp. zn. 58 C 148/2010 z 21. apríla 2011, k porušeniu ktorého malo podľa sťažovateľky dôjsť v dôsledku nesprávneho procesného postupu okresného súdu v predmetnej veci, ako aj v dôsledku jej nesprávneho právneho posúdenia.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky sa ústavný súd oboznámil s obsahom spisu vedeného ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 449/2011 a zistil, že uznesením č. k. IV. ÚS 449/2011-6 z 20. októbra 2011 ústavný súd sťažnosť sťažovateľky

smerujúcu proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 58 C 148/2010 z 21. apríla 2011 odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie s poukazom na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“) vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa sťažovateľka mohla domáhať preskúmania označeného rozsudku okresného súdu podaním riadneho opravného prostriedku (odvolania).

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol (prekážka *res iudicata*), okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Rozhodnutie o odmietnutí návrhu na začatie konania pre nedostatok právomoci na jeho prerokovanie je rozhodnutím „o konaní“, ktoré má na mysli citované ustanovenie § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde. Nejde však o podmienku konania, ktorú možno dodatočne splniť v ďalšom návrhu, ktorým sa napáda to isté právoplatne skončené konanie a ktoré bolo napadnuté v predchádzajúcom návrhu, ktorý bol odmietnutý pre nedostatok právomoci ústavného súdu na prerokovanie.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľky smerujúca opätovne proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 58 C 148/2010 z 21. apríla 2011 je neprípustná, a preto ju po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd nad rámec uvádza, že keďže sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na spravodlivé súdne konanie aj postupom okresného súdu, ktorý podľa jej tvrdenia nepostúpil jej odvolanie proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 58 C 148/2010 z 21. apríla 2011 na ďalšie konanie odvolaciemu súdu, ústavný súd preskúmal aj túto jej námietku.

Podľa zistenia ústavného súdu zo spisového materiálu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 58 C 148/2010 sťažovateľka využila možnosť podania odvolania proti rozsudku

okresného súdu sp. zn. 58 C 148/2010 z 21. apríla 2011, a to podaním doručeným okresnému súdu 27. júna 2011, ktoré po opakovanej výzve okresného súdu z 29. júna 2011 a z 18. júla 2011 (výzva vo forme uznesenia, pozn.) na oznámenie, či toto jej podanie možno považovať za odvolanie a ak áno, aby sťažovateľka odstránila jeho nedostatky, pretože toto podanie nemá náležitosti odvolania, sťažovateľka svoje podanie doplnila ďalším podaním doručeným okresnému súdu 10. augusta 2011. Po zaslaní predmetných podaní sťažovateľky na vyjadrenie žalovaným v 1. – 9. rade 24. augusta 2011, po doručení vyjadrení žalovaných okresnému súdu, potom, ako sťažovateľka 6. septembra 2011 zaplatila súdny poplatok za odvolanie, a potom, ako ďalším podaním doručeným okresnému súdu 12. septembra 2011 sťažovateľka doplnila svoje námietky proti rozsudku okresného súdu, okresný súd tieto podania sťažovateľky predkladacou správou predložil 8. marca 2012 Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“). Následne krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co 108/2012 z 30. marca 2012 odvolanie sťažovateľky odmietol, pretože toto pre nedostatok náležitostí odvolania nebolo možné považovať za riadne odvolanie, pričom sťažovateľka tieto nedostatky neodstránila ani po výzve okresného súdu. Rozsudok okresného súdu sp. zn. 58 C 148/2010 z 31. apríla 2011 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Co 108/2012 z 30. marca 2012 nadobudol právoplatnosť 6. júna 2012, pričom uznesením č. k. 58 C 148/2010-78 z 29. júna 2012 okresný súd rozhodol aj o vrátení sťažovateľke súdneho poplatku, ktorý zaplatila za „odvolanie“.

Z uvedených zistení vyplýva, že sa nezakladá na pravde tvrdenie sťažovateľky, že by okresný súd nepredložil jej podania, ktoré sťažovateľka považovala za odvolania, na ďalšie konanie krajskému súdu, a tiež je zrejmé, že sťažovateľka síce možnosť podania „odvolania“ využila, avšak neefektívne, resp. jeho podanie možno zo strany sťažovateľky považovať iba za formálny úkon bez reálneho zmyslu, keďže sťažovateľka toto svoje podanie po výzve okresného súdu neopravila, takže v skutočnosti nastala skutočnosť, ako keby sťažovateľka odvolanie ani reálne nepodala, pretože jej podanie nebolo možné pre nedostatok náležitostí v skutočnosti považovať za riadne odvolanie, a preto ho aj krajský súd odmietol.

Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

Vzhľadom na uvedené zistenia je sťažnosť sťažovateľky v tejto časti smerujúcej proti postupu okresného súdu zjavne neopodstatnená.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozsudku je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tejto časti sťažnosti, ktorou sa sťažovateľka tohto nároku domáhala, už nerozhodoval. Z toho dôvodu bolo bez právneho významu rozhodovať aj o žiadosti sťažovateľky ustanoviť jej v konaní pred ústavným súdom právneho zástupcu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2012